

Catàleg d'Edicions 62, Grup 62

Edicions 62. Catàleg general, 1962-2021. Barcelona: Edicions 62, 2022. 581 p. No venal.

Aquell any, al món van esdevenir fets transcendentals. Després d'una llarga guerra va néixer Algèria com a nou país independent, els EUA ja intervenien al Vietnam, va estar a punt d'esclatar una guerra nuclear entre EUA i la Unió Soviètica per la crisi dels míssils de Cuba, va començar el Concili Vaticà II. Mentrestant, a Espanya els miners asturians s'enfrontaven a la dictadura amb les primeres vagues importants, ETA celebrava la seva Primera Assemblea i es casava el llavors príncep hereu de Franco i actual emèrit.

Tot això succeïa el mateix any en què es va publicar el primer llibre d'una editorial que en compleix 60 i d'un autor que ara en compliria 100. El llibre era *Nosaltres els valencians* de Joan Fuster i l'editorial, Edicions 62.

Ara, Grup 62 presenta un altre llibre que és també un document històric, una obra monumental per consultar i buscar-hi referències de la nostra història cultural a través d'autors/es, col·laboradors/es, i títols de molt diverses tendències literàries, ideològiques i filosòfiques, una valuosa eina per a curiosos i investigadors de l'activitat editorial dels darrers 60 anys a Catalunya.

Es tracta d'un volum de gairebé 600 pàgines, més de la meitat de les quals dedicades a fer un exhaustiu inventari d'autors/es i col·laboradors/es. De la A de l'historiador Ramon d'Abadal a la Z de la geògrafa Laura Zumin, passant per escriptors tan diversos com Auster, Beauvoir, Brecht, Capmany, Camilleri, Espriu, Freud, le Carré, Donna Leon, Lluís, Thomas Mann, Martí i Pol, Marx, Terenci Moix, Pedrolo, Montserrat Roig, Rodoreda o Saramago.

Entre els col·laboradors/es (alguns d'ells també autors) que van dirigir col·leccions o participar en l'edició i la traducció hi tenen un lloc destacat Manuel de Pedrolo, Joaquim Molas, Jordi Solé Tura, Àlex Broch, Josep M. Calsamiglia, Josep Ramoneda, Pere Lluís Font, Salvador Giner, Xavier Coma, Feliu Formosa, Francesc Vallverdú...

També hi ha una relació dels títols aplegats per cadascuna de les 140 col·leccions publicades, algunes, com «Llibres a l'Abast», «El Balanci», «Els llibres de l'Escorpí», «Antologia catalana», ben recordades pel públic lector que hi va formar el seu gust a partir dels anys seixanta. Completen el volum un apèndix amb les més de 600 edicions digitals per ordre cronològic (des de 2007) i, finalment, una relació per ordre alfabètic dels més de

6.000 títols publicats.

L'elegant coberta, reproducció de l'original de Perejaume *Punts apagats, punts encesos*, dona pas a uns textos d'una gran complexitat compositiva, resolta per La Lletra S.L. amb un magnífic joc de tipografies que utilitza la font Granjon (tipògraf francès del segle XVI) i juga amb els diversos estils (negreta, cursiva i versaleta) així com amb diferents cossos. Els textos generals estan compostos a 10 punts, la part de repertoris, a 9 punts i els índexs finals a 7,5.

La impressió digital de la impremta Bookprint assoleix una qualitat equiparable a la de la tradicional litografia-òfset i només amb l'ajut del comptafils es pot comprovar la tècnica utilitzada.

Un repàs més detallat del contingut ens descobreix la importància, la varietat i l'abast de la feina feta. Les reedicions de la *Divina comèdia* traduïda per Josep M. de Sagarra, l'edició facsímil del monumental *Costumari català* de Joan Amades, publicat en col·laboració amb Editorial Salvat, l'edició crítica de les obres de Carner i les *Obres completes* de Carles Riba, J.V. Foix i Salvador Espriu, una traducció del *Quixot* a cura d'Antoni Bulbena, fins i tot una crec que molt poc coneguda traducció de Jordi Moners d'*El Capital* de Karl Marx, en sis volums!

A més, cal no oblidar els 45 volums de *Charlie Brown i Snoopy* de Charles Schulz, els llibres d'en Cesc i en Perich o els 71 volums de la col·lecció de novel·la policíaca «La Cua de Palla» amb l'inconfusible grafisme groc i negre de Jordi Fornas. Tal és la magnitud de l'obra, que també hi té cabuda un *Llibre d'estil de TV3*, donant fe d'una voluntat d'incloure tots els gèneres de ficció i no-ficció, i d'eixamplar l'horitzó de l'edició en català digna d'elogi.

Una mica d'història

Max Cahner i Ramon Bastardes ja havien fundat l'any 1959, empesos per l'abat Escarré de Montserrat, la revista que va ser fonamental per a la reafirmació de la cultura catalana en els anys finals de la dictadura: *Serra d'Or*. I el 1961, esperonats per Josep Benet, un dels intel·lectuals catalans més importants de la segona meitat del segle XX, creen l'editorial que havia d'incorporar definitivament les noves idees que circulaven pel món a la cultura i la llengua del país. La nova editorial no es va poder dir Edicions 61 perquè el nom ja estava enregistrat i, a proposta de Leopold Pomés, va ser Edicions 62 l'escollit.

Eren uns anys en què inevitablement l'activitat cultural tenia un marcat component polític, de resistència al règim castrador dels drets i les llibertats i en els quals Barcelona es va convertir en un dels principals bastions de l'antifranquisme. Capital editorial ja ho era des de molt abans.

A continuació de les presidències de Max Cahner i Garcia (1961-1965) i d'Agustí Duran i Sanpere (1965-1970), Josep M. Castellet va ser successivament director literari de l'editorial (des de 1964) i després president del Grup 62. Així és com recordava l'ambient de l'editorial en aquells anys, en un reeixit paràgraf del seu llibre *Seductors, il·lustrats i visionaris*:

«La redacció de l'editorial, en aquella època era una olla. Tots estàvem obsedits per la política, activitat, llavors dissortadament estèril o, en tot cas, només testimonial. La

redacció era una tertúlia permanent per on passaven escriptors, polítics *amateurs*, personatges d'activitat incerta que proposaven projectes literaris o subversius, inversemblants o impossibles. Per cada minut d'activitat editorial productiva, dedicàvem hores a la xafarderia política, a la redacció de documents protestataris i a la consegüent recollida de signatures i, encara pitjor, a unes inacabables discussions ideològiques que òbviament, no menaven enlloc. Tanmateix, aquella va ser una part de la nostra formació política i un record sentimental, passats els anys.»

El ritme de les publicacions, que van començar com ja hem esmentat, amb el llibre de Joan Fuster, va anar agafant empenta i l'any 64 es va crear la germana de Edicions 62 per publicar llibres en castellà: Ediciones Península. A la vegada, Cahner va plantejar el projecte d'una enciclopèdia catalana que inicialment havia de constar de 3 volums, inspirada en la italiana Garzanti i que en ampliar-se a 8 volums va passar a ser la *Gran Enciclopèdia Catalana*.

Aquell mateix any, davant tanta activitat cultural catalana, considerada «subversiva y separatista» per les autoritats franquistes, van expulsar Max Cahner del territori espanyol. Quan l'esposa de l'editor i Castellet van anar a Madrid a demanar el seu retorn, el general Camilo Alonso Vega, ministro de la Gobernación, els va despatxar amb aquestes paraules: «Todos los catalanes son separatistas y los echaría a todos, pero no puedo porque son españoles». Curiosament es dona la circumstància que Cahner era nascut a Bad Godesberg de pare alemany i mare madrilenya.

Però malauradament, els despropòsits també es donaven al si dels antifranquistes i entre 1970 i 1972 les dificultats econòmiques van obligar Edicions 62 a desvincular-se del projecte. Jordi Pujol i Banca Catalana van exigir que es despatxés tota la redacció de l'enciclopèdia per fer-se càrrec dels deutes i fundar la nova empresa Enciclopèdia Catalana, S.A.

L'any 1969 s'encarregà a Oriol Bohigas, un dels membres fundadors de l'editorial, redreçar les finances de la societat, i el 1975 va ser nomenat president (fins el 1999) després d'aconseguir el suport de La Caixa per finançar grans projectes com la MOLC («Les millors obres de la literatura catalana»), i la MOLU («Les millors obres de la literatura universal»), ambdues col·leccions dirigides per Joaquim Molas, la *Història de Catalunya* dirigida per Pierre Vilar o els diccionaris bilingües.

Amb la Transició (anys setanta-vuitanta), la implantació de l'ensenyament en català i la recomanació de lectures en català en escoles i instituts, van generar una relativa millora de les finances, sempre precàries, de l'editorial. Així ho demostra el fet que, per exemple, el *Mecanoscrit del segon origen* de Manuel de Pedrolo assolís l'estatus de *long seller*, aconseguint ser el llibre català més venut de la història amb gairebé 1.500.000 exemplars.

El 1996 es va formar el Grup 62, amb la incorporació de l'editorial Empúries, i l'any següent Xavier Folch va substituir Castellet en la direcció editorial, que va passar a presidir el grup. Entre 2002 i 2005, La Caixa, que en aquell moment ja era accionista majoritària de la societat, va nomenar Rosa Cullerell consellera delegada fins que es va fer càrrec de la direcció general del Teatre del Liceu. La nova orientació de l'empresa era un exemple més de com els poders econòmics estenen també el seu control al món cultural.

El 2014 el Grup 62 fou absorbit pel Grup Planeta, que va col·locar en la presidència del consell d'administració Josep Ramoneda (fins avui). Era un pas més per consolidar el

model econòmic oligopòlic que s'ha imposat en el sector editorial: per una banda, megagrups consolidats, com Random House o Planeta, al voltant dels quals orbiten diversos segells satèl·lits, i per l'altra, una constel·lació de petites editorials independents de més o menys llarga vida.

En resum, aquest catàleg no és un llibre de lectura convencional, sinó una útil eina de consulta i estudi del que ha estat la frenètica activitat d'una de les editorials cabdals en la forja de la nostra història cultural.

Antoni Estela

Alumne de la [Universitat de l'Experiència de la UB](#)